

แผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

โรงเรียนปทุมพิทยาคม ตำบลปทุม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และบุคลากรของโรงเรียนปทุมพิทยาคมที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ การทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก การวิเคราะห์ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ

โรงเรียนปทุมพิทยาคมตระหนักในการป้องกันการทุจริตจึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโรงเรียน โดยคัดเลือกกระบวนการ จำนวน ๑ กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ (๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในโรงเรียน และจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนปทุมพิทยาคม

พฤษภาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
ความหมาย	๔
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๔
การระบุความเสี่ยง	
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	
เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	
การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	
แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	๘

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่ บุคลากร อันเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ด้วยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาในองค์กร นับเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมิน ความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่ง ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างไร

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่ อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๑. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาแล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
๒. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และมี กระบวนการยับยั้งระดับความเสี่ยง
๓. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริต
๔. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้าในประเด็นที่ไม่ปรากฏมาก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ด้าน ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- ๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร ภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์เริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากระบวนการปฏิบัติงาน อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของ การเผื่อระวัง และการกำหนดมาตรการ/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริต

๑) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

Known Factor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นตามที่เคยมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โรงเรียนประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

๑. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ

“การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคลากรในการแก้ผลการเรียน ๐ ร มส มผ ของนักเรียนปทุมพิทยาคม”

ตารางที่ ๑ แสดงระบุความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เคยเกิดขึ้น
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคลากรในการแก้ผลการเรียน ๐ ร มส มผ ของนักเรียนปทุมพิทยาคม		✓

๒) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยง มีรายละเอียด ดังนี้

๑. สถานะสีเขียว: ความเสี่ยงระดับต่ำ
๒. สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้
๓. สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่
๔. สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคลากรในการแก้ผลการเรียน ๐ ร มส มผ ของนักเรียนปทุมพิทยาคม		✓		

๓) เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

(๑) ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง มีแนวทางพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรม/ขั้นตอนหลักที่สำคัญ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงมากในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต และต้องทำการป้องกัน (ไม่ดำเนินการไม่ได้) ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒
- กิจกรรม/ขั้นตอนรองของกระบวนการ (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นไม่สูงต่อการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

(๒) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อกระบวนการทำงานภายใน หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ แสดงโอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคลากรในการแก้ผลการเรียน ๐ ร มส มผ ของนักเรียนปทุมพิทยาคม	๑	๓	๓

ตารางที่ ๓.๑ แสดงระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก (MUST)	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง (SHOULD)
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคลากรในการแก้ผลการเรียน ๐ ร มส มผ ของนักเรียนปทุมพิทยาคม	๑	

ตารางที่ ๓.๒ แสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคลากรในการแก้ผลการเรียน ๐ ร มส มผ ของนักเรียนปทุมพิทยาคม			x

๔) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยง แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับพอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังดำเนินการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรแต่ยอมรับได้

ระดับอ่อน : จัดการไม่ได้หรือเพียงบางส่วน เกิดจากรายจ่ายเพิ่ม มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ของบุคลากรในการแก้ผลการ เรียน ๐ ร มส มผ ของนักเรียน ปทุมพิทยาคม	ดี	✓		

แบบบริหารความเสี่ยงการทุจริตของโรงเรียนปทุมพิทยาคม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ/ งาน	รูปแบบ พฤติกรรม ความเสี่ยงการ ทุจริต	มาตรการป้องกัน การทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการ ทุจริตที่เกี่ยวกับ การใช้อำนาจ หน้าที่และ ตำแหน่งหน้าที่	การแสวงหา ผลประโยชน์ ส่วนตัวของ บุคลากรในการ แก้ผลการเรียน ๐ ร มส มพ ของนักเรียน ปทุมพิทยาคม	การแสวงหา ผลประโยชน์ ส่วนตัวของ บุคลากรในการ แก้ผลการเรียน ๐ ร มส มพ ของนักเรียน ปทุมพิทยาคม	ควบคุม กำกับ ดูแล บุคลากรปฏิบัติตาม ระเบียบว่าด้วยการ วัดและประเมินผล การพัฒนาผู้เรียน อย่างเคร่งครัด หาก บุคลากรของ โรงเรียนแสวงหา ผลประโยชน์หรือ เอื้อประโยชน์ใดๆ ต่อการแก้ผลการ เรียน ๐ ร มส มพ ถือว่าเป็นการผิด วินัย จะถูกตั้ง กรรมการสอบสวน ความผิดที่เกิดขึ้น	ต.ค. ๖๕ – ก.ย. ๖๕	-ครูผู้สอน -กลุ่มบริหารวิชาการ -กลุ่มบริหารงาน บุคคล -กลุ่มบริหารงาน งบประมาณ